

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Com es calcula una pensió de jubilació quan s'ha treballat i cotitzat a més d'un país

27-02-2023

Una situació cada vegada més freqüent a la pràctica, considerant l'increment de la mobilitat de treballadors entre diferents països, és que, en el moment de sol·licitar una prestació de la Seguretat Social, s'acreditin cotitzacions en estats diferents d'aquell en el qual es produeix el fet causant. Si no hi ha determinacions legislatives per a aquestes situacions, bé podria ocórrer que una persona hagués treballat i cotitzat en diferents països al llarg de la seva vida i que, en el moment de necessitar acció protectora, no la rebés de cap d'aquests països pel fet de no acreditar els requisits de cotització mínima necessaris en considerar aïlladament la seva situació en cada estat.

Per evitar aquest efecte pernicios en la protecció social, la Unió Europea disposa del [Reglament \(CE\) núm. 883/2004](#) del Parlament Europeu i del Consell de 29 d'abril de 2004, sobre la coordinació dels sistemes de Seguretat Social. Aquest Reglament, que és aplicable als nacionals d'un dels estats membres -s'amplia a refugiats o apàtrides residents- o que hagin estat subjectes a la legislació d'un o diversos països, així com als seus familiars, s'estén a les prestacions de la Seguretat Social per malaltia, maternitat, paternitat, invalidesa, vellesa, supervivència, accidents de treball i malalties professionals, defunció, desocupació, prejubilació i protecció a la família. Tot això sobre la base del principi d'igualtat de tracte, que garanteix a totes les persones incloses en el Reglament, excepte disposició expressa en contra, la possibilitat d'acollir-se als beneficis de la legislació de tot estat membre en les mateixes condicions que els nacionals d'aquest estat.

Si ens centrem en les pensions contributives de jubilació, la principal determinació que conté aquest Reglament comunitari és la de "totalització de períodes", que comporta que per acreditar els períodes mínims de cotització exigits per un estat membre s'han de tenir en compte, en la mesura necessària, els períodes coberts sota la legislació de qualsevol altre estat membre, com si es tractés de períodes coberts sota la legislació d'aquell estat la legislació del qual s'aplica en cada cas. És a dir, un cop determinada la legislació aplicable en un supòsit concret -que ha de ser la de l'estat membre en el qual es desenvolupa l'activitat laboral o l'ocupació pública en el moment del fet causant-, totes les institucions competents han de determinar el dret a prestació,

conformement a totes les legislacions dels estats membres a les quals hagi estat subjecte aquesta persona. Per a això, s'han de totalitzar els períodes de cotització acreditats en tots els estats membres en els quals hagi cotitzat al llarg de la seva vida laboral.

A l'hora de calcular la pensió que correspongui en cada cas, un cop acreditat el requisit de cotització mínima en tots els estats implicats, s'ha d'aplicar el principi *pro rata temporis*, contingut en el Reglament europeu, de la manera següent:

1. Si únicament es compleixen les condicions exigides per la legislació nacional de l'estat competent per al reconeixement de la pensió, s'ha de reconèixer únicament la prestació nacional, sense tenir en compte les cotitzacions dutes a terme en altres països. Un exemple d'això seria el d'una persona que ha cotitzat a Espanya un nombre d'anys suficient per accedir a la pensió de jubilació -recordem que l'article 205 del [TRLGSS](#) exigeix un període mínim de cotització de 15 anys, dels quals almenys dos han d'estar compresos dins dels 15 anteriors al fet causant- i que té, a més, cotitzacions en un altre país de la Unió Europea, però que el total cotitzat entre tots dos països no aconsegueix el mínim de cotització requerit en aquest altre país. En aquest cas, tindria dret únicament a la pensió de jubilació espanyola, calculada únicament amb les cotitzacions acreditades a Espanya.

2. En el cas que es compleixin els requisits exigits en dos o més estats de la Unió Europea per a l'accés a la pensió de jubilació, la institució de l'estat competent per al reconeixement de la pensió de jubilació ha de calcular un import teòric i posteriorment un import real de la prestació prorratejada.

a. L'import teòric de la prestació ha de ser igual a la prestació que l'interessat hauria causat en el cas que tots els períodes de segur compliment d'acord amb les legislacions dels altres estats membres s'haguessin complert d'acord amb la legislació que aquesta institució apliqui en la data en què es liquidi la prestació.

b. La institució competent ha d'establir a continuació l'import real de la prestació prorratejada, aplicant a l'import teòric la proporció entre la durada dels períodes complerts abans del fet causant amb la legislació que la institució apliqui i la durada total dels períodes complerts abans de la data del fet causant d'acord amb les legislacions de tots els estats membres afectats. És a dir, s'ha de calcular una única pensió, l'import de la qual s'ha de distribuir entre tots els estats membres en els quals hi hagi períodes cotitzats, en proporció a la durada de cadascun. Aquesta clàusula es denomina *pro rata temporis*.

En els casos en els quals sigui procedent aplicar aquesta clàusula *pro rata temporis*, la persona jubilada ha de percebre un únic pagament de la seva pensió, però aquest import s'ha determinat aplicant les legislacions de tots els estats membres en els quals hagi cotitzat per calcular aquesta pensió única, que ha de ser abonada per l'estat competent per al reconeixement d'aquesta, de manera que el cost ha de ser assumit per cadascun dels estats implicats en proporció al temps cotitzat en cadascun. Aquest Reglament comunitari 883/2004 ha estat desenvolupat pel [Reglament \(CE\) núm. 987/2009](#) del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de setembre de 2009. Aquesta norma conté aspectes procedimentals molt importants, i estableix que la persona interessada ha de presentar la sol·licitud davant la institució de l'estat membre a la legislació del qual estava subjecta en el moment del fet causant. També pot presentar la sol·licitud davant la institució del seu lloc de residència, que l'ha de traslladar a la de l'estat competent.

Aquestes normes únicament tenen aplicació en l'àmbit de la Unió Europea. En el cas que els períodes cotitzats es refereixin a altres països, són aplicables els diferents tractats internacionals, bilaterals o multilaterals subscrits per Espanya, si s'escau. Actualment, hi ha convenis bilaterals amb [Andorra, la Xina, el Marroc, l'Argentina, Colòmbia, Mèxic, Austràlia, Corea, Paraguai, el Brasil, l'Equador, el Perú, Cap Verd, els Estats Units, la República Dominicana, el Canadà, Filipines, Rússia, Xile, el Japó, el Senegal, Tunísia, Ucraïna, l'Uruguai i Venèçuela](#).

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació